

## Afgørelse

Ved e-mail af 27. februar 2019 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte praksisudvalget på *institutionen* (forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af *anmelder* (anmelder) vedrørende professor *anmeldte* (anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har forfalsket, fabrikeret samt plagieret fra en række kilder og dermed har handlet videnskabeligt uredeligt.

Nævnet bad forskningsinstitutionen om flere oplysninger i sagen, og institutionen fremsendte yderligere oplysninger den 22. maj 2019, hvorefter anmeldelsen anses for endeligt oversendt til nævnet denne dato.

Anmelder gør gældende, at anmeldte i sit produkt,

### *Produktet*

for det første i en række tilfælde har henvist til kilder, der ikke støtter anmeldtes udsagn, for det andet at anmeldte har tilføjet ord og sætninger, der ikke er dækning for i kilderne, og endelig at anmeldte har undladt at angive som kilde blandt andet

*[Navn på kilde udeladt]*, kilde nr. 1.

Anmelder har oplyst, at der er tale om nogle fund, som anmeldte har gjort i forbindelse med udarbejdelse af sin ph.d.-afhandling. Anmeldelsen angår nærmere bestemt seks tilfælde.

Nævnet har tidligere på grundlag af i alt fem anmeldelser, der alle er indgivet af anmelder, truffet afgørelse i sagerne 2018-05, 2018-07, 2018-08, 2018-09 og 2018-12. Anmeldelserne vedrørte i alt ti personer, heriblandt anmeldte i den nu foreliggende sag, og seks forskellige produkter, der alle har tilknytning til folkeskole-reformen. I de nævnte fem afgørelser fastslog nævnet, at der ikke forelå videnskabelig uredelighed.

### Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sit møde den 12. december 2019 og har herefter på skriftligt grundlag truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

### Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

6. februar 2020

Kontakt til Sekretariatet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed  
[Nvu@ufm.dk](mailto:Nvu@ufm.dk)

Styrelsen for Forskning og Uddannelse  
Bredgade 40  
1260 København K  
Tel. 3544 6200  
Fax 3544 6201  
[sfu@ufm.dk](mailto:sfu@ufm.dk)  
[www.ufm.dk](http://www.ufm.dk)

CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr.:2019-05

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Hammershøi, professor, dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

## **Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og anmeldtes bemærkninger hertil**

Til støtte for anmeldelsen har anmelder navnlig anført, at der i anmeldtes produkt er flere referencer, som anmelder i ingen af tilfældene har fundet dækning for i de kilder, som anmeldte henviser til, og at anmeldte henviser til kilder, der ikke støtter anmeldtes udsagn. Endvidere har anmelder anført, at anmeldte i sit produkt uden reference anvender blandt andet et forord skrevet af anmeldte og *[navn på medforfatter udeladt]*.

Anmeldte har navnlig anført, at anmelders påstand om videnskabelig uredelighed er grundløs. Endvidere har anmeldte anført, at det kan konstateres, at de af anmelder fremhævede referater fra anden forskning i alle tilfælde er velbegrundede. Endelig har anmeldte henvist til, at der er tale om forskningsfaglig uenighed mellem anmeldte og anmelder.

## **Retsgrundlag**

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

*Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.*

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

*Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.*

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

*Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.*

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

*Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.*

Plagiering er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

*Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.*

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

*Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.*

Fabrikering er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 2:

*Fabrikering: Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.*

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 2, vedrørende fabrikering:

*Definitionen af fabrikering forventes bl.a. at omfatte tilfælde, hvor en forsker anvender konstruerede eller fiktive data i forskning uden at oplyse herom, hvilket eksempelvis kan medføre, at forskningen ikke bygger på det fremlagte grundlag. Data skal her forstås i bred forstand, dvs. omfattende bl.a. primært materiale, målinger, optegnelser og resultater. Fabrikering foreslås defineret uden nærmere kvalificering i forhold til den foretagne uoplyste konstruktion af data eller substitution med fiktive data, end hvad der følger af den foreslåede bagatelgrænse i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1. Dvs. at alle tilfælde af uoplyst konstruktion eller substitution, som ikke er under bagatelgrænsen, efter lovforslaget vil omfattes af begrebet.*

Forfalskning er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 3:

*Forfalskning: Manipulation af forskningsmateriale, udstyr eller processer samt ændring eller udeladelse af data eller resultater, hvorved forskning fremstår misvisende.*

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 3, vedrørende forfalskning:

*Definitionen af forfalskning forventes bl.a. at omfatte tilfælde, hvor en tilpasning, ændring eller udeladelse af data i bred forstand eksempelvis kan medføre, at den præsenterede forskning afviger fra det egentlige forskningsgrundlag. Kravet om, at manipulationen, ændringen eller udeladelsen skal medføre, at forskningen fremstår misvisende, skal forstås i relation til præsentationen af hele forskningen. Det er således ikke hensigten med bestemmelsen at stille krav om, at det specifikt er forskningens resultater, der skal være misvisende, men derimod skal præsentationen af eksempelvis data, metoder, fortolkning eller resultater i forskningen være misvisende, før der er tale om forfalskning efter lovforslaget.*

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

*tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen*

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 1, at:

*Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.*

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 2 omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

*spørgsmål om videnskabelige teories holdbarhed.*

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr. 2 at:

*Efter bestemmelsens nr. 2 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter spørgsmål om videnskabelige teories holdbarhed. Der er i det væsentlige tale om en videreførelse af gældende ret med den sproglige modifikation, at gældende rets omtale af videnskabelige teories sandhed udgår, da det i forskningssammenhæng er mere retvisende at tale om videnskabelige teories holdbarhed frem for deres sandhed. Hensigten med reglen er at fastlægge, at uenigheder om forskningens konklusioner eller de anvendte metoder m.v. ikke kan betragtes som videnskabelig uredelighed. Der lægges således med lovforslaget op til, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed ikke skal forholde sig til, om de fremsatte teorier og resultater i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører, er rigtige ud fra en forsknings-*

*faglig og videnskabelig bedømmelse, men nævnet forventes derimod at vurdere, om forskningen er frembragt ved fabrikering, forfalskning eller plagiering. Den forskningsfaglige og videnskabelige bedømmelse af et videnskabeligt produkt forventes som hidtil varetaget gennem fagfællebedømmelse m.v.*

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 3, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

*spørgsmål om forskningskvaliteten af et videnskabeligt produkt.*

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, nr.3, at:

*Der er tale om videreførelse af gældende ret, hvorefter videnskabelig uredelighed ikke relaterer sig til forskningskvaliteten i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører. Det forventes således, at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed som hidtil ikke skal foretage kvalitetsbedømmelser af det videnskabelige produkt, som sagen vedrører*

Efter lovens § 3, stk. 1, nr. 5, forstås der ved tvivlsom forskningspraksis følgende:

*Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.*

Nævnets mulighed for at oversende sager indeholdende forhold om mulig tvivlsom forskningspraksis fremgår af lovens § 17:

*I tilfælde, hvor Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vurderer, at en sag kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis, som af nævnet vurderes til ikke at være videnskabelig uredelighed, kan nævnet oversende sådanne forhold til den relevante forskningsinstitution til videre behandling.*

## **Nævnets vurdering af sagen**

### Anmeldtes produkt

Det fremgår af lovens bemærkninger, at det helt klare kerneområde for begrebet et videnskabeligt produkt er videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende, og at et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, derfor ofte vil være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet har ved vurderingen af, om anmeldtes produkt er et videnskabeligt produkt navnlig lagt vægt på, at produktet er en artikel i antologien[*navn på antologien udeladt*]. [*Nævnets nærmere betragtninger om antologiens bagsidetekst, herunder hvad forfatterne søger at belyse er udeladt, idet der er tale om så specificerede betragtninger, at de muliggør en identifikation af anmeldte*]. Det fremgår af antologiens bagsidetekst, at forfatterne søger at belyse, hvilket politisk rationale der ligger bag forandringerne i skolen som helhed og inden for de forskellige fagområder. Endvidere fremgår det, at forfatterne opregner og diskuterer de implikationer, som

lovgivningen og de mange nye tiltag i kølvandet på reformen har for skolen og undervisningen, bl.a. styrket skoleledelse, øget inklusion og understøttende undervisning. Det fremgår endelig af bagside-teksten, at kapitlerne er skrevet af en række førende eksperter inden for uddannelsesforskningen. I antologien er de anmeldtes akademiske grader, stilling og tilknytning til en forskningsinstitution oplyst. Endelig fremgår det af anmeldelsen, at antologien er peer reviewed.

På denne baggrund finder nævnet, at anmeldtes produkt i sin form fremtræder som et videnskabeligt værk, og at det derfor er et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6.

#### De enkelte tilfælde og sammenfatning

I tilfælde nr. 1, som anmelder betegner *Konstruktionen af et paradigmeskifte*, anfører anmelder med henvisning til anmeldtes produkt, s. 63, 3.-4. afsnit, navnlig:

[Tekststykke udeladt, 80 ord].

I tilfælde nr. 3, som anmelder betegner *Misrepræsentation af Danmarks Evalueringsinstituts rapport om Fælles Mål*, anfører anmelder med henvisning til anmeldtes produkt, s. 69, 4. afsnit, 2. sætning, navnlig:

[Tekststykke udeladt, 38 ord].

I tilfælde nr. 4, som anmelder betegner *Fejloversættelse af "to know"*, anfører anmelder med henvisning til anmeldtes produkt, s. 70, 4. afsnit, 1. sætning, navnlig:

[Tekststykke udeladt, 16 ord].

I tilfælde nr. 5, som anmelder betegner *Tilføjelse af "det, vi ønsker"*, anfører anmelder med henvisning til anmeldtes produkt, s. 70, 4. afsnit, 1. og 2. sætning, navnlig:

[Tekststykke udeladt, 67 ord]

I tilfælde nr. 6, som anmelder betegner *Tilføjelse af en længere sætning*, anfører anmelder med henvisning til anmeldtes produkt, s. 70, 4. afsnit, 2. sætning, navnlig:

[Tekststykke udeladt, 12 ord]

Endvidere anfører anmelder:

[Tekststykke udeladt, 48 ord].

Det fremgår af ovenstående, at der er i tilfælde nr. 1 og 3-6 er tale om tilfælde, hvor anmeldte efter anmelders opfattelse tillægger en kilde en anden opfattelse eller betydning, end hvad anmelder mener er korrekt. Uenighed om forskningens konklusioner eller de anvendte metoder m.v. kan ikke betragtes som videnskabelig uredelighed. Nævnet forholder sig ikke til, om de fremsatte teorier og resultater i det videnskabelige produkt, som sagen vedrører, er rigtige ud fra en forskningsfaglig og videnskabelig bedømmelse, og nævnet foretager ikke kvalitetsbedømmelse af det

videnskabelige produkt. Efter sagens oplysninger er der i øvrigt ikke grundlag for at fastslå fabrikation eller forfalskning. Der foreligger derfor ikke videnskabelig uredelighed i tilfælde nr. 1 og 3-6, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 2 og 3, og § 3, stk. 1, nr. 2 og § 3, stk. 1, nr. 3.

I tilfælde nr. 2, som anmelder betegner *Plagiering/selvplagiering*, anfører anmelder med henvisning til anmeldtes produkt, s. 63, 3. afsnit, 1.-3. sætning, at det pågældende afsnit indgår i blandt andet kilde nr. 1, og at der ingen steder er *referencer*.

Der er et sprogligt sammenfald mellem de tre sætninger i anmeldtes produkt og kilde nr. 1. Efter en vurdering af sætningernes betydning i anmeldtes produkt finder nævnet, at anvendelsen af kilde nr. 1's tekst uden retmæssig kreditering kun har haft ringe betydning ved rapporteringen af den forskning, der ligger til grund for anmeldtes produkt. Nævnet finder derfor, at der i tilfælde nr. 2 ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 3, stk. 2, nr. 1.

### **Sammenfatning**

På denne baggrund finder nævnet sammenfattende, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Efter sagens oplysninger vurderer nævnet, at sagen kan indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Nævnet oversender derfor sagen til forskningsinstitutionen til videre behandling, jf. lovens § 17.

### **Klagevejledning**

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Jens Hartig Danielsen  
Formand Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

*Kopi af afgørelsen er sendt til institutionen*